

ANTI-PESTPROTOCOL

Inhoudsopgave

Definities van pesten en de diverse rollen:

Waarom een anti-pestprotocol?

Verschil tussen plagen en pesten

Wat is pesten?

Voorbeelden van specifiek pestgedrag

Het pestslachtoffer

De pester = aanvoerder

De meelopers (assistenten/versterkers) en stille omstanders

De Anti-Pestcoördinator (APC)

Het anti-pestprotocol:

Uitgangspunten bij ons protocol

Preventieve maatregelen

Protocolaire procedure bij pestgedrag

Aanpak op basis van de vijfsporen

Klachtenregeling

Schorsen/verwijderen bij pesten

Protocol Sociale Media

Bijlagen

1. Tips voor ouders en kinderen
2. Code voor social media gebruik
3. School- en pleinregels
4. Schoolregels
5. Literatuurlijst

Waarom een anti-pestprotocol?

Het Talent wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige wijze kunnen ontwikkelen. Een school waar veiligheid, wederzijds respect en waardering voorop staat. Het Talent heeft een protocol omdat pesten helaas overal gebeurt. Ontkennen dat pesten op onze school plaatsvindt is ongeloofwaardig en wordt het pestgedrag niet serieus genomen. Het is belangrijk om een duidelijk en helder beleid te hebben waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen in voorkomende gevallen.

Natuurlijk is het beter om het pesten te voorkomen door het scheppen van een goed pedagogisch klimaat en daar gaat dan ook in eerste instantie de aandacht naar uit. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de ongeschreven regels aan te bieden en deze te onderhouden, maar soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de kinderen te maken. Een van die duidelijke regels is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan.

Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moet *leren* omgaan. Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de ongeschreven regels van de leerkracht niet meer voldoende de veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling onderbreken. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is.

In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en veiligheid daarin ernstig aangetast. Dat is niet te accepteren en een ongewenste situatie. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Verschil tussen plagen en pesten?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken van plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen mee te maken krijgt.

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van (verbaal) geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Over de redenen waarom mensen zich agressief gedragen, bestaan allerlei theorieën. Volgens de ene theorie is geweld een onontkoombaar verschijnsel, dat op zijn best op een acceptabele wijze kan worden gekanaliseerd, volgens een andere theorie komt geweld voort uit frustratie en kan dit worden voorkomen door ontevredenheid weg te nemen, de agressie opwekkende omgeving om te vormen en reflectie op het gedrag te stimuleren.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er grip op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten leerkrachten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan.

Alle teamleden hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) in het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van de leerkrachten en hierom durven vragen. De leerkrachten, en ook de ouders, dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben. Voor de leerkrachten betekent het dat ze klassengesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Voorbeelden van specifiek pestgedrag

Verbaal:

- Vernederen: “Jij kunt niet goed genoeg voetballen om mee te doen”
- Schelden
- Dreigen: “Als je dat doet, dan....”
- Belachelijk maken, uitlachen
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken
- Gemene briefjes schrijven (kind isoleren, buitensluiten, samenspannen)

Fysiek:

- Trekken en duwen
- Spugen
- Schoppen, laten struikelen
- Krabben, bijten, harentrekken

Intimidatie:

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klemzetten
- Dwingen om bezit dat niet van jou is af te geven
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten

Isolatie:

- Uitsluiten (niet mee mogen doen met spelletjes, niet meelopen, niet uitgenodigd worden)
- Steun zoeken bij andere kinderen dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingen

Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van schoolspullen, bezittingen, speelgoed
- Beschadigen en kapotmaken van spullen, bekladden, banden lek steken, gooien met spullen etc.

Afpersing:

- Dwingen om geld of spullen af te geven
- Afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen

Het specifieke van pesten is dus gelegen in het **bedreigende** en vooral **systematische** karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog **regelmatig** gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd **macht door intimidatie**. Bij dit echte pestgedrag zien we ook altijd de onderstaande rolverdeling terug bij een aantal betrokkenen:

Het pestslachtoffer

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Uit onderzoek blijkt dat kinderen gepest worden in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen. Er is dan al sprake van een onveilige situatie, waar binnen een pester zich kan manifesteren en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen. Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een ander clubje. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet goed. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen vanuit de situatie.

Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat dan ook uit naar hun kwelgeesten. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep, ze durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uitkomt. Ze durven er niet over te praten, bijvoorbeeld uit schaamte, uit angst dat ouders zich ermee gaan bemoeien en het erger maken of om het idee dat ze niet mogen klikken

Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen.

De pester = aanvoerder

Kinderen die pesten zijn vaak juist fysiek wel de sterksten uit de groep. Ze kunnen zich permitteren zich agressiever op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Pesters lijken in eerste indruk populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere kinderen mee bij het gedrag naar een slachtoffer. Pesters hebben ook feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich al vergissen, gaan ze direct op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die onuitgesproken wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: Je bent voor of je bent tegen me. Hier gaat een grote dreiging uit naar de gezamenlijke omgeving van pester en slachtoffer. Alles is immers beter dan door de “machtige pester” zelf gepest te worden. De pesters stralen juist deze dreigende zekerheid met verve uit. Ze overtreden bewust regels en storen zich aan god noch gebod en hebben vaak de

vaardigheden ontwikkeld met hun daden weg te komen. Het profiel van de pester is sterk zelf bevestigend, hij ziet zichzelf als een slimme durfal die de dommerds de loef afsteekt en ze dat ook bij herhaling laat merken. “Wie maakt mij wat?” staat met grote letters op het voorhoofd geschreven.

Het komt ook regelmatig voor dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld in een andere omgeving dan die van zijn slachtofferrol, vervolgens als pester gaan opstellen en manifesteren. “Laten pesten doet pesten”.

Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke niet echt aan de orde is. Ze pesten meer met woorden, maken geniepige opmerkingen of sluiten andere kinderen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer met groepsvorming in de zin van er al dan niet bij te horen. Fysiek geweld komt bij deze groep pesters veel minder voor.

Een succesvolle pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben last op termijn van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes op lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf. Het pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben, bijvoorbeeld een problematische thuissituatie, prestatiedruk, strijd om de macht, zelf pestslachtoffer geweest (wraak) etc.

De meelopers (assistenten/versterkers) en stille omstanders

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de direct actieve rol van pester. Sommige kinderen behouden enige afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde “meelopers”. Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt, of er zijn kinderen die het niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe (school) omgeving.

Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor in populariteit mee te liften met de pester in kwestie.

Vooral meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden. Als kinderen actiever gaan meepesten in een grotere groep, voelen ze zich minder betrokken en verantwoordelijk voor wat er met pesten wordt aangericht. Alles wat in een groep gebeurt laat het individueel denken meer en meer achter zich en zo kan met name groepsgedrag leiden tot excessen die achteraf voor iedereen inclusief de pesters onacceptabel zijn.

De stille omstanders zijn ook van cruciaal belang in de aanpak van het probleem. Als de groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben kinderen die pesten veel minder te vertellen. Deze groep is eenvoudig te mobiliseren, niet alleen door de leerkracht maar ook door de ouders. Het heeft absoluut zin om daadwerkelijk op te staan tegen het pesten. Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend en draagt bovendien grotere risico's met zich mee. De situatie voor met name meelopers verandert door het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag. Het wordt duidelijk dat het geen groepsnorm is om mee te gaan in het pestgedrag. Meelopers horen graag bij de norm en de grote groep en zijn niet bereid en ook niet in staat om grote risico's te lopen waarvan ze de gevolgen niet kunnen overzien, dit in tegenstelling tot de ervaren pester.

Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen dus een belangrijke rol. Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De gevoelde onmacht bij deze ouders wordt door hen sterk ervaren en is niet altijd een goede leidraad tot een rationeel handelen. De ouder wil maar een ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt. Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de opvoeding en ontwikkeling hun eigen kind. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas.

De rol van de Anti-Pestcoördinator

De Anti-Pestcoördinator is in de eerste plaats leerkracht en weet als geen ander hoe moeilijk het kan zijn om pestgedrag te onderkennen en uit te bannen. Daarom is het goed om te weten, dat het de taak van de APC is om de leerkracht en ouders met raad en daad bij te staan. De APC stelt zijn/haar expertise graag ter beschikking. De APC kan helpen bij de preventie en het maken van een plan van aanpak. Maar natuurlijk kunnen leerkrachten, leerlingen en hun ouders de APC ook inschakelen bij pestgevallen die al plaatsvinden (of plaats hebben gevonden). Het is immers de taak van de APC om een aanspreekpunt te zijn voor iedereen binnen de school die te maken krijgt met pesten.

Daarnaast is het goed om te weten dat de APC het pestgedrag coördineert en helpt aanpakken op basis van vijf sporen, te weten:

1. Informatie verzamelen/situatie analyseren
2. Passende aanpak ontwerpen
3. Acties aansturen en samenhang bewaken
4. Voortgang en resultaat volgen, communiceren met alle betrokkenen
5. Registreren en borgen in beleid

Natuurlijk kan dit alleen doormiddel van samenspraak met en terugkoppeling van de groepsleerkracht!

Samen zullen we ons 100% voor inzetten om het pesten buiten onze school te krijgen en te houden!

Anti-Pestprotocol van Het Talent

Uitgangspunten bij ons pestprotocol

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school zowel voor de leerkrachten als de ouders, onderwijsondersteunend personeel, de gepeste kinderen, de pesters en de 'zwijgende' groep kinderen.
2. De school heeft wettelijk een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
3. De school heeft wettelijk de inspanningsverplichting om pestgedrag aan te pakken. Leerkrachten moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten duidelijk stelling nemen en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.
4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.
5. Dit pestprotocol wordt door het hele team en de oudervertegenwoordiging (MR) onderschreven en ook alle ouders ter inzage aangeboden.

Preventieve maatregelen:

1. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en (omgangs-)regels voor sociaal verkeer onder kinderen in de klas als normaal gebruikelijk aan het begin van het schooljaar.
 - We hebben respect voor elkaar
 - We hebben respect voor de omgeving
 - We hebben respect voor de materialen waarmee we werken

Ook het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school en vanaf groep 3 t/m 8 worden de regels van het pestprotocol expliciet besproken.

2. De omgangsregels worden levend gehouden en er wordt dagelijks aandacht gegeven aan een positief klimaat door het werken met:
 - Goed van Start

- Vanaf groep 3 wordt er een anti-pestcontract ondertekend
 - Jeelo (waarbinnen projecten zitten met als doel de sociale veiligheid te bevorderen)
 - Leefstijl en Levensbeschouwelijk onderwijs (respecteren van andere culturen en overtuigingen)
 - Coöperatieve werkvormen,
 - Activiteiten vanuit de media omtrent pesten,
 - Hecht (ouder betrokkenheid),
 - Ons leerlingvolgsysteem dat de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen volgt
 - Een plan sociale veiligheid
3. Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij nog eens expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek.

Protocollaire Procedure bij pestgedrag

1. Wanneer de leerlingen ruzie hebben en/of elkaar pesten proberen zij er eerst zelf uit te komen. De groepsleerkracht is op de achtergrond aanwezig, eventueel heeft hij/zij het gesprek van tevoren gekaderd (hoe pak het het aan, wat moet het opleveren enz.). Ook na afloop vragen hoe het gesprek is verlopen en welke afspraken zijn gemaakt.
2. Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht om het probleem aan de groepsleerkracht voor te leggen. In deze fase worden de acties door de leerkracht ondernomen:
 - Gesprek met betrokken leerlingen. Het gesprek met de pester(s) heeft een waarschuwende functie. De afspraken over de gewenste gedragsverbetering binnen gestelde termijn, worden schriftelijk vastgelegd (dossier). Ouders van beide partijen worden geïnformeerd. De politie wordt geïnformeerd als er sprake is van strafbare feiten. De Anti-Pestcoördinator (APC) wordt geïnformeerd en de pleinwacht (team) wordt geïnformeerd.
3. De naleving van de gemaakte afspraken wordt gecontroleerd en bijgehouden door de groepsleerkracht binnen een termijn van 4 weken, pestincidenten worden vastgelegd(dossier). De APC checkt de stand van zaken bij groepsleerkracht.
4. Als het pestgedrag niet stopt, volgt een tweede gesprek met de pester(s) en hun ouders onder leiding van de schoolleiding (of bij afwezigheid de intern begeleider). De pester(s) krijgt opnieuw 4 weken om het gedrag aan te passen, tevens kan begeleiding ingezet worden om wel tot gedragsverandering te komen. Daarnaast kunnen er strafmaatregelen genomen worden tegen de pester(s) (dossier). De naleving van de gemaakte afspraken worden gecontroleerd en bijgehouden (dossier)door de groepsleerkracht binnen een termijn van 4 weken, pestincidenten worden wederom vastgelegd (dossier). APC checkt de stand van zaken bij de groepsleerkracht.

5. Als het pestgedrag na bovenstaande maatregelen niet stopt, wordt een tijdelijke schorsing aan de pester(s) opgelegd door de schoolleiding, tevens kan hulpverlening ingezet worden om wel tot gedragsverandering te komen (dossier). APC wordt geïnformeerd door de schoolleiding.
6. Indien het pestgedrag aanhoudt na alle bovenstaande maatregelen, kan de school overgaan tot een definitieve verwijdering van de pester(s), hierbij volgt de schoolleiding het “Protocol schorsing en verwijdering”. APC wordt geïnformeerd door de schoolleiding.

De Aanpak op vijf-sporen

1. Het pestslachtoffer
2. De pestkop = pester/aanvoerder
3. De meelopers = assistenten en versterkers
4. De stille omstanders = buitenstaanders
5. De groepsleerkracht

HET PESTSLACHTOFFER:

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang, Het kind is eenzaam en slachtoffer en heeft recht op professionele zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen. Dit gebeurt door achtereenvolgens:

- Voldoende tijd in een rustige ruimte plannen voor een gesprek
- Medeleven tonen, luisteren en doorvragen.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert (spiegel voorhouden)
- Stimuleren bij gedragsstapjes (anders reageren etc).
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Ouders informeren en betrekken bij de aanpak en schriftelijke verslagen maken!
- Het gepeste kind niet over beschermen. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- Het kind krijgt een “verwerkingsschriftje” dat op elk gekozen moment kan worden ingevuld in en buiten de reguliere schooltijd om. Het gaat hier om een vertrouwelijk instrument van kind en leerkracht. Het kind krijgt op deze manier de gelegenheid de traumatische ervaringen van zich af te schrijven/tekenen.

DE PESTKOP = PESTER/AANVOERDER

De pesters hebben in ons pedagogisch stelsel ook recht op hulp, zij zijn niet in staat om op een normale wijze met anderen om te gaan en hebben daar onze professionele hulp bij nodig. Die hulp kan bestaan uit de volgende activiteiten:

- Corrigeren
- De achterliggende oorzaken van het ruzie maken/ pesten boven tafel krijgen
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden of excuusbrief laten schrijven.
- Boek laten lezen, werkstuk laten maken of spreekbeurt laten houden over pestgedrag
- Iets laten maken voor de gepeste
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Straffen als het kind wel pest / belonen als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en betrekken bij de aanpak. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? (bijv. problematische thuissituatie, buiten gesloten voelen, jaloezie, verveling, baas willen zijn (macht), voortdurend de competitie aan gaan, in een niet passende rol worden gedrukt).
- In overleg met de Intern Begeleider hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; schoolbegeleidingsdienst
- Er wordt van alles een schriftelijk verslag gemaakt.

DE MEELOPERS = ASSISTENTEN EN VERSTERKERS

- Corrigeren
- De kinderen middels gesprekken bewust maken van de invloed die ze (kunnen) hebben ten aanzien van het voortbestaan of het stoppen van het pestgedrag
- De kinderen stimuleren om voor zichzelf op te komen
- De kinderen stimuleren om voor een ander op te komen
- De sterke kanten van de gepeste leerling benadrukken
- Samen spelen en samen werken met het gepeste kind stimuleren door bijvoorbeeld voor de pauze een buitenspeelplan te maken (wie speelt met wie, wat en waar)
- Kinderen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep
- Herhalen van de school- en groepsregels
- Benadrukken dat kinderen verschillend mogen zijn.

DE STILLE OMSTANDERS =BUITENSTAANDERS

De zwijgende middengroep is ook van cruciaal belang in de aanpak van het probleem. Als de groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben kinderen die pesten veel minder te vertellen. Deze middengroep is eenvoudig te mobiliseren, niet alleen door de leerkracht, maar ook door de ouders.

- Prijzen dat ze niet meedoen en dat ook zo houden.
- Bespreken hoe ze voor het pestslachtoffer kunnen opkomen.
- De kinderen stimuleren om samen met het gepeste kind te spelen en samen te werken.

DE GROEPSLEERKRACHT

- Voert gesprekken zoals beschreven
- Gaat aan de slag met positieve groepsvorming
- Gaat het gedrag monitoren
- Informeert Anti-Pestcoördinator
- Informeert het team zodat iedereen alert kan reageren vooral ook de pleinwacht

De ouders

Niet onbelangrijk (als 6de aanpak) in dit 5-sporen beleid zijn de ouders. Ouders kunnen hun kind ondersteunen en begeleiden.

- Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal steeds overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind.
- De ouders van de pesters moeten ook absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op om te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft.
- De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen. Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken.

Protocol anti-cyberpesten

Een apart aandachtspunt is “cyberpesten”, pesten via sociale media zoals Twitter, Instagram, Facebook, WhatsApp en YouTube. Met de toenemende belangrijkheid van het gebruik van nieuwe media kán het cyberpesten uitgroeien tot een vorm van pesten, die moeilijk controleerbaar is. Om deze reden vragen wij om bewust met de sociale media om te gaan.

Essentieel is dat, net als in de communicatie in de normale wereld, dat de gebruikers van sociale media de reguliere fatsoensnormen in acht blijven nemen en de nieuwe mogelijkheden met een positieve instelling benaderen.

Het Talent vertrouwt erop dat zijn leerlingen verantwoord om zullen gaan met sociale media en heeft dit protocol opgezet om eenieder die bij Het Talent betrokken is zich te laten houden aan de regels en afspraken omtrent omgaan met sociale media.

Uitgangspunten

1. Het Talent onderkent het belang van sociale media
 2. Dit protocol draagt bij aan een goed en veilig school- en onderwijsklimaat
 3. Dit protocol bevordert dat leerlingen op de sociale media communiceren in het verlengde van de missie en visie van Het Talent en de gemaakte afspraken en regels in hoe we met elkaar omgaan. In de regel betekent dit dat we respect voor elkaar hebben, dat we verdraagzaam zijn en iedereen in zijn waarde laten
 4. De gebruikers van sociale media dienen rekening te houden met de goede naam van de school en van eenieder die betrokken is bij de school
 5. Het protocol dient de leerlingen tegen zichzelf en anderen te beschermen tegen de mogelijke negatieve gevolgen van de sociale media
-
1. Deze richtlijnen zijn bedoeld voor alle leerlingen van Het Talent
 2. De richtlijnen in dit protocol hebben enkel betrekking op school gerelateerde berichten of wanneer er een overlap is tussen school, werk en privé

Protocol

1. Het is leerlingen niet toegestaan om tijdens de lessen actief te zijn op sociale media tenzij door de schoolleiding respectievelijk leraren hiervoor toestemming is gegeven
2. We maken in de eerste plaats gebruik van gedragsregels op school voor algemeen computergebruik.
3. Vertel altijd onmiddellijk aan je leerkracht of ouders als je te maken krijgt met cyberpesten
4. Negeer pest-mails. Internet pesters kunnen gemakkelijk anoniem blijven. Daarom is het vaak niet mogelijk om een dader te achterhalen en zit er niets anders op dan het effect te minimaliseren. Dat kan het beste door niet te reageren op haatmailtjes of andere ongewenste e-mail. Als de dader geen respons krijgt, gaat de lol er snel af.
5. Blokkeer afzender mail of blokkeer een app. Het is zo simpel, zonder dat degene die je blokkeert het door heeft. Op school wordt overigens WhatsApp, Twitter, Instagram en Facebook niet gebruikt tenzij anders afgesproken met de leerkracht

6. Als er iets vervelends gebeurt in de chat of app ga dan weg. Op school wordt overigens niet gechat of geappt zonder toestemming van de leerkracht!
7. Vaak zijn scheldpartijen of beledigingen helemaal niet persoonlijk bedoeld. Men zegt vaak maar wat, zeker als het mensen zijn die je niet kent. Meestal zegt men domme dingen uit verveling.
8. Als je gepest wordt via Internet, **bewaar het Bewijs!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!**
9. Voel je niet schuldig als er iets vervelends gebeurt. Het is niet jouw schuld en je hebt het niet zelf uitgelokt.
10. Ga in geen geval terug pesten.

Op het Internet zijn ook lesbrieven te vinden, die kunnen helpen dergelijke problemen te voorkomen óf snel aan te pakken/te herkennen. Tip: geef preventieve lesse

Sancties en gevolgen voor de leerlingen

1. Leerlingen die in strijd met dit protocol handelen maken zich mogelijk schuldig aan verwijtbaar gedrag. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het leerlingendossier.
2. Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar leerlingen toe maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing en verwijdering van school
3. Indien de uitlating, gedraging en gevolgen van leerlingen mogelijk een strafrechtelijke overtreding inhoudt zal door Het Talent aangifte bij de politie worden gedaan.

Dit protocol is met instemming van de (G)MR op [datum] tot stand gekomen.

Tips voor de leerkrachten

- **BEWAAR BEWIJS!!**
- Informeer de APC en het team
- Hanteer de 5-sporenaanpak + de code voor social mediagebruik!
 1. Steun voor slachtoffer
 2. Straf en verbetering voor pester en meelopers
 3. Stimuleer je groep om pesten te stoppen + positieve omgang met elkaar ook online
 4. Vraag zelf ook ondersteuning bij de aanpak
 5. **Ouders betrekken bij correct gebruik smartphone en computer**

Bijlage 1.

Tips Voor ouders en kinderen

Voor kinderen die gepest worden:

- Je bent niet de enige bent die gepest wordt: pesten komt juist veel voor!
- Je hoeft je niet te schamen, want het is niet jouw schuld. Het gebeurt gewoon.
- De daders moeten zich schamen; zij doen iets lafs.
- Er is een oplossing. Het zal echt niet altijd zo blijven!
- Het is moeilijk om zonder hulp het pesten te stoppen.
- Praat erover met een vriendje, je ouders, je opa of een buurvrouw. Zeg het ook tegen de meester of juffrouw, misschien kan die je helpen. Vertel het aan je knuffel of je dagboek, dat lucht op! Het is geen klikken als je het vertelt, zij doen iets fout!
- In de bibliotheek vind je boeken over pesten. Het kan fijn zijn om die te lezen. Je merkt dat je niet de enige bent en het kan je op ideeën brengen.
- Zeg tegen de pestkoppen dat ze moeten stoppen.
- Misschien moet je eerst nog leren om meer voor jezelf op te komen. Ga op een sport zoals Judo. Het helpt soms als je leuke dingen gaat doen, bijvoorbeeld op een club gaan. Als je daar leuke kinderen leert kennen, merk je vanzelf dat er ook nog anderen zijn waarmee je het wél fijn kunt hebben.
- Vraag hulp aan iemand die je kan helpen

Voor kinderen die pesten:

- Als je denkt dat pesten grappig is. Hoe zou jij het vinden om gepest te worden? Lijkt je dat nu ook zo grappig?
- Waarom pest je eigenlijk? Vind je het stoer, loop je met de anderen mee om vrienden te krijgen? Als je even nadenkt, weet je dat het niet stoer is, maar laf! Je krijgt nooit echte vrienden door te pesten. Er zijn heel wat leukere manieren om met andere kinderen om te gaan!
- Het gaat er niet om wie de schuldige is, misschien vind jij het ook helemaal niet leuk. Het belangrijkste is dat je weet dat jij kunt kiezen: doorgaan met pesten of stoppen. Stoer ben je als je durft te stoppen als andere kinderen zeggen dat je door moet gaan. Jij kunt zelf beslissen. Dit is je kans om te laten zien hoe stoer je echt bent!
- Als je eenmaal pest, is het niet altijd makkelijk om dat te veranderen. Praat erover met je ouders of je leraar. Zij kunnen je erbij helpen! Wat ook kan helpen, is dingen doen die je echt leuk vindt. Dat kan bijvoorbeeld op een sport- of een andere club.
- Als je boeken leest over pesten, ga je er misschien meer van begrijpen. Je vindt ze in de bibliotheek.

Voor alle andere kinderen:

- Als je ziet dat een kind gepest wordt, probeer dan te helpen. Hoe zou je het zelf vinden om gepest te worden? Vraag wat hij al geprobeerd heeft om van het pesten af te komen. Misschien kun je hem helpen om een oplossing te bedenken.
- Soms helpt het als je jezelf - met een paar vriendjes - met het pesten gaat bemoeien. Je kunt ook helpen door aan de juffrouw of meester of aan je ouders te vertellen wat er gebeurt. Het is al fijn als het gepeste kind er niet helemaal alleen voor staat.

Adviezen voor ouders van kinderen die gepest worden:

- Als het pesten op straat gebeurt en dus niet op school kunt u de ouders van de pester bellen en voorzichtig vragen er met hun kind over te praten.
- Pesten op school kunt u altijd het beste rechtstreeks met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Adviezen voor ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek, elk kind kan een pester worden
- Probeer achter de oorzaak van het probleem te komen
- Maak uw kind gevoelig voor de gevoelens van anderen
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat

